

Efter Det ekstraordinære Landsmøde, fortsætter lørdagens program med følgende emner:

- Opsamling på #rækhåndenopdøve og arbejdsgruppens arbejde
- DDL's samværspolitik og retningslinjer.

Claus Staunstrup Nilsson (CSN), sekretariatschef: Jeg har fået fornøjelsen af at præsentere vores arbejde indenfor området. Arbejdet startede med, at vi fik nogle henvendelser om krænkelser, der var foregået indenfor DDL/foreningernes område. På DDL har vi arbejdet med krænkelser før, men ikke offentligt. Vi har taget os af de enkelte sager og rådgivet efter bedste evne. Men tilbage i januar - i forbindelse med #rækhåndenopdøve - formaliserede vi det og oprettede en arbejdsgruppe.

Jeg gennemgår punktet til orientering, og spørgsmål er velkomne undervejs.

I januar 2022 startede en viral kampagne under hashtagget #rækhåndenopdøve på facebook. På DDL tager vi ikke dette slogan til os, for det er ikke vores. Men vi har oprettet en arbejdsgruppe, der har udarbejdet retningslinjer for, hvordan vi håndterer dette, og hvor alle foreninger blev inviteret til at være med,

Tine Lind Fredericia tegnsprogsforening, Conny Skydt Pedersen Aarhus døveforening, Julie Morville Ladylike, Sara Lind HB, Michael Weber Steenberg DDU, Mads Pedersen 1866, Katrine Eskelund, Brit Holm Andersen og jeg var med fra sekretariatet. Fordi dette er så svært, så har vi også fået juridisk hjælp af Anne Vikkelsø, så vi sikrer, at vi holder os indenfor lovgivningen. Arbejdsgruppen har mødtes et par gange fysisk og ellers mailet sammen, og i fællesskab har vi udarbejdet en ny samværspolitik, der handler om, hvordan man som medlem trygt kan deltage i aktiviteter under DDL og foreningerne.

Arbejdet har været vanskeligt, og der har været mange overvejelser om, hvad der er acceptabel adfærd, hvordan samværspolitik og retningslinjer skulle se ud, samt hvordan man håndterer brud på samværspolitikken. Det handler om måden, vi er sammen på, og måden vi behandler hinanden på. Samværspolitikken og retningslinjerne er vedtaget af HB i maj måned.

Vi skulle også finde ud af at begrænse os, så retningslinjerne gælder kun for DDL, foreningerne og medlemmerne.

Samværspolitikken i overskrifter:

- Er vedtaget af DDL's hovedbestyrelse i maj 2022
 - Gælder for medlemmer af DDL og kun medlemmer
 - Skal sikre, at det er trygt at deltage i foreningsliv og foreningsaktiviteter
 - Skal sikre, at uønsket adfærd opdages og stoppes.
-

Politikken gælder kun for det, der sker i foreningerne og i DDL – og kun for vores egne medlemmer, og kun hvis der er begået uønsket adfærd mod en, som ikke bryder sig om det.

Det kan f.eks. være en uønsket berøring, men det er svært at definere. Fordi man skal forbi en anden og kommer til at røre dennes skulder, kan dette måske opfattes som en uønsket berøring. Men man skal huske, at det kan være et uheld.

Det kan også være uønskede opfordringer til sex, og det er ikke bare noget, man ”kommer til”. Men i dag skal man jo have samtykke, det vil sige, at man skal spørge en anden person, før man har sex.

Det kan også være sjofle kommentarer. Men hvad er det? Nogle synes en kommentar er sjov, og andre synes ikke, den er sjov. Måske skal man huske, at hvis man har en kæk bemærkning på læben, så kan man overveje at lade være at komme med den.

Det kan også være uvedkommende forespørgsler om seksuelle emner – for den person, der ikke bryder sig om at tale om dette, er sådanne forespørgsler grænseoverskridende – de tilhører privatlivet.

Det gælder også uønsket visning af porno. Det handler egentligt bare om at opføre sig ordentligt.

Nedværdigende kommentarer baseret på køn eller kønsidentitet er også no go. Og ligeledes kommentarer om tøj eller udseende – måske har man ikke behov for at høre, at man har tabt sig eller ser træt ud. Det handler om at behandle hinanden pænt og ordentligt.

Bagtalelse eller udelukkelse. Vi må ikke ekskludere nogen. I nogle døveforeninger er der nogle lukkede grupper, som det kan være svært at komme ind i; man kan føle sig meget uvelkommen. Måske ser man sig pludseligt sur på en person, men tag en samtale med vedkommende. Lad være at udelukke vedkommende.

Fysiske overgreb eller vold. Den burde være givet. Men vi har oplevet, at folk også er kommet med dette.

Man må ikke vurdere folk på baggrund af deres køn, tro, identitet etc. Igen: Det handler om at opføre sig ordentligt.

Alle har egne grænser, og det gør det svært. Vi taler om én, der *krænker* og én, der bliver *krænket*. For at gøre det lidt lettere at tale om, har vi kaldt dem ”Morten og Sofie”. Måske har det ikke været Mortens intention at krænke Sofie. Hvis Sofies grænse er overskredet, så kan hun sige det til Morten, og derefter gå til sin bestyrelse. Hvis hun ikke vil det, så kan hun gå til DDL’s samværsudvalg, som er et nyt udvalg, vi har oprettet. Samværsudvalget står til rådighed for alle medlemmer. Hvis Sofie har forsøgt at tale med Morten, så tager foreningen eller

samværsudvalget fat i Morten. Det er vigtigt at vide, at andre i foreningen har pligt til at gribe ind: Hvis man ser nogen overskride andres grænser, så må man godt sige til.

Hvis bestyrelsen bliver informeret, så tager man en samtale. Der er gradueringer afhængigt af, hvad der er sket. Hvis det f.eks. er drilleri, så er det bare en venlig påmindelse om, at man måske skal styre sig lidt. Hvis det er mere i den tunge ende, så tager man en snak med begge to, så alle får en forståelse for, hvad der er sket. Ingen snak bag ryggen på de to. Forsøg at løse konflikten så begge parter kan fortsætte i foreningen. Ellers risikerer man splittelse i foreningen. Samværsudvalget kan gå ind og hjælpe og rådgive.

Ikke alt hører dog under samværsudvalget. Hvis to medlemmer har en konflikt udenfor foreningerne, så kan vi ikke gøre noget. Vi kan ikke som forening sige, at den ene part ikke må komme i foreningen.

Hvis et ikke-medlem anklager nogen for krænkende adfærd, kan vi heller ikke gøre noget, selvom det er sket i foreningen. Hvis der er rejst sigtelse, men det er sket udenfor foreningsregi, så kan vi ikke gøre noget.

Henrik Møller Hørlyck (HMH), Absalon 2.0. Hvad med en episode, der sker under en forenings aktivitet, hvor et ikke-medlem slår et medlem?

CSN: Hverken bestyrelsen eller samværsudvalget kan gøre noget ved nogen, der ikke er medlem. Hvis vedkommende prøver at melde sig ind, kan vi vælge ikke at acceptere det.

Andreas Styltsvig (AS) Døveforeningen af 1866: Man kan ikke gøre noget i forbindelse med ikke-medlemmer, men kan melde dem til politiet, hvis der sker noget ulovligt og sige, at ikke-medlemmet ikke er velkomment. Smide vedkommende ud, kan man jo også.

Elisa Klejs Madsen (EKM), Århus Døveforening: Hvis en 3. part ser en krænkelse, og den person, der bliver krænket, ikke har lyst til at sagen tages op? Kan samværsudvalget gøre noget der?

CSN: Ja, du kan sammen med en 3. person godt kontakte samværsudvalget eller bestyrelsen. Men der er få muligheder, hvis den krænkede ikke selv har lyst til at gå videre med sagen. Vi ville – måske sammen med dig – tage fat i personen, og spørge, om man skal prøve at løse det.

Foreninger og DDL kan kun handle på overgreb begået af medlemmer mod medlemmer, og kun når det er foregået i foreningens lokaler eller under foreningens aktiviteter.

Samværsudvalget er nyoprettet under DDL. Det er fællesskabskonsulenten, sammen med sekretariatschefen og en ekstern jurist, der sidder der. Vi træder til,

hvis et medlem er forurettet og ikke føler sig tryk ved sin egen bestyrelse. Måske føler den krænkedede sig ikke taget alvorligt i foreningen. Det kan også være bestyrelsen, der siger: Vi kan ikke løse det her. Eller hvis et overgreb er groft nok til, at det skal politianmeldes, og hvis der er behov for ekstern rådgivning til ofret.

Foreningens bestyrelse må altid få rådgivning. Sagerne kan være komplekse. Samværsudvalget skal altid involveres i sager, der skal politianmeldes. Eller sager der kræver sanktioner.

DDL er i gang med at kortlægge hvilke rådgivningstilbud, der findes. Vi skal være sikre på, at de er klædt på til at kunne rådgive, før vi anbefaler dem. Det er et stort arbejde at kortlægge dette, men vi skal kunne sende folk det rette sted hen.

Anonyme indberetninger - f.eks. gennem en god ven. Samværsudvalget giver Morten besked om, at der er en, der har anklaget ham men også, at udvalget ikke kan ikke sige, hvem det er. Hvis Morten ikke selv har set det som et overgreb, så er det svært.

Man kan også sige, at man ikke ønsker, at Brit eller at Claus får noget at vide, men det gør vores arbejde mere svært.

Vi behandler alle henvendelser fuldstændigt fortroligt og i overensstemmelse med GDPR-lovgivningen. Selvfølgelig vil vi kontakte vedkommende, som er blevet anklaget, fordi personen selv skal vide det. Den, der føler sig overfaldet, vil også få at vide, hvordan denne anklage er blevet modtaget.

Den, som er forurettet, kan hele tiden få at vide, hvor langt er sagen. Man kan også frafalde, hvis man har rejst en sag. Sofie er hele tiden informeret om, hvordan Morten reagerer, men ikke omvendt.

Mortens rettigheder er, at han skal vide, hvad han er anklaget for, og han skal høres på lige fod med Sofie. Foreningen / samværsudvalget må ikke vælge side.

AS, Døveforeningen af 1866: Det er svært, og man skal undersøge sagen ordentligt. Men hvis der er vidner, kan man så stadigt ikke gøre noget?

CSN: Hvis det er sådan, så kan foreningen eller samværsudvalget sige, at sanktionsparagraffen skal træde i kraft. Så skal 2/3 vælge at sanktionere ham.

Men hvis der står to parter, som står hver på sit, så må hverken foreningen eller samværsudvalget dømme til fordel for den ene.

Samværsudvalget hverken kan eller må dømme. Det er kun domstolene, som skal det. I en verserende sag kan man aftale med foreningens bestyrelse, at en sigtet må komme i perioden, indtil der falder dom.

Overgreb mod børn forældes aldrig. Hvis et voksent medlem har fået en dom og fængselsstraf, så skal vedkommende hjælpes tilbage i foreningen, da man så har

udstået sin straf. Den gælder dog ikke, hvis overgrebet handler om børn. I de tilfælde vil det være et individuelt skøn, om medlemmet kan komme tilbage i foreningen. Det svære i sådanne situationer bliver, at man kan indhente børneattester, men det er ikke viden, man må dele. I disse situationer står samværsudvalget klar til at sparre og hjælpe foreningen. Foreningens egne vedtægter hjælper med at sanktionere og hvis ikke, så dækker DDL's vedtægter. Hvis nogen står til eksklusion, skal man have lov til at tale på generalforsamlingen.

Hvis der er en eksklusionsproces i gang i en forening, skal der være en DDL-repræsentant til stede i henhold til vedtægterne.

Alle gældende persondataregler overholdes ved oprettelse af en sag i samværsudvalget. Sagerne opbevares i anonymiseret form, som DDL vil bruge til at kunne dokumentere historikken.

DDL har arbejdet med krænkelssager i mange år, men det har ikke været dokumenteret før.

Brit Holm Andersen (BA) Fællesskabskonsulent: DDL er ikke en behandlende organisation, men vi kan rådgive og vejlede videre til andre professionelle, som er netop behandlende.

Krænkelser handler om mange ting, men det handler også om uønsket adfærd og om, hvordan vi taler til hinanden. Vi ved ikke altid, om historien er rigtig, og det er meget vigtigt, at vi hjælper hinanden, fordi vi skal have skabt en fælles kulturforandring i foreningerne. Døve har ikke mange andre sociale muligheder end foreningslivet, så vi skal også være hjælpende og overbærende med hinanden. Arbejdet med politikkerne er DDL's bidrag, men kulturforandringen skal ske mellem alle medlemmer og foreninger, så der skal tages et fælles ansvar.

Filip Verhelst (FV) Horsens døveforening. Stort og flot arbejde fra DDL's side. Der er et stykke i politikken, som omhandler sexismen. Den passage bør flyttes op, så den kommer på lige fod med racisme. Er der mulighed for, at der kan ændres i politikken. Føler nogen sig eksempelvis undertrykt i døveforeningen?

Elisa Klejs Madsen (EKM), Aarhus døveforening: Hvad gør foreningerne, hvis gamle traumer bliver bragt til live igen. Foreningerne er ikke kompetente til at handle på de situationer, og man risikerer at retraumatisere dem, der stiller sig frem?

Christina Bihl (CB) Ladylike: Kan man til sidst tilføje, at det ikke er en utømmelig liste? Døvania vil gerne bruge politikkerne. Er det kun for DDL's medlemmer?

Janne Boye Nimelä (JBN) HB: Kunne man til større arrangementer melde ud, at der er "safe space" personer, som man kan gå til, hvis man oplever noget krænkende?

Torsten Guhle (TG) Tegnbuen: Rigtig fin politik. Skal den oversættes til tegnsprog?

Tine Lind (TL) Fredericia tegnsprogsforening: Nogle medlemmer har i privat regi oplevet overgreb, og de har spurgt, om en krænker må komme i foreningen.

CSN: I forhold til selektionen – den er ikke tænkt som en prioriteret rækkefølge. Claus genbesøger politikken.

Gamle traumer – nogle fortalte om overgreb begået for mange år siden. Vi kan ikke reagere på overgreb, der er begået for mange år siden, men DDL er i gang med at lave en liste.

Det er ikke en udtømmelig liste, dette skal sættes på politikken.

DDI og DDU har tænkt sig at indoperere politikkerne. Døvania er meget velkommen til at bruge politikkerne.

Rigtig god ide at oprette "safe space" personer til større arrangementer. Claus tager ideen med tilbage til DDL. Vi kan opfordre foreningerne til at arbejde videre med ideen.

Næste skridt er at få oversat retningslinjerne til tegnsprog, og DDL vil også gerne søge for, at samværsudvalget tager på en besøgsrunde til foreningerne og fortæller om de nye politikker.

I forhold til gamle sager så skal vi finde ud af, hvem der kan hjælpe med gamle traumer. Hvem kan rådgive i de situationer? Det vil DDL arbejde videre med.

TL, Fredericia tegnsprogsforening: Hvad kan bestyrelsen gøre, når folk bliver sure?

CSN: Bestyrelsen kan henvise til politikkerne og må også gerne henvise til samværsudvalget.

FV, Horsens døveforening: Rettigheder for den, som er blevet krænket; hvor er de? Den, som er krænket, er sårbar, og kan man adskille foreningsdeltagelse og hændelse?

CSN: Det er meget menneskeligt at tage parti i de sager. Loven hjælper os i svære situationer. Som forening kan vi aldrig gå ind og vælge side. Både den krænkede og den, som har krænket, har rettigheder. Begge parter skal høres.

Malene Melander (MM) Fyns døveforening: Hvis en hændelse sker udenfor foreningen, kan bestyrelsen ikke gøre noget men eventuelt henvise til samværsudvalget. Der findes eksempler, som er meget opslidende for foreningerne,

og det er ikke nok at kunne blive sure på samværsudvalget. Vrede medlemmer skal stoppe med at være sure på bestyrelserne og foreningerne. Bestyrelserne bliver ramt privat også, og det er sårbart, når bestyrelsesarbejdet er båret af frivillige kræfter.

Jesper Benner Larsen (JBL) Esbjerg døveforening: Hvis DDL laver en liste med behandlingsmuligheder, så husk at der skal laves tilbud for døve i hele Danmark, da døve bor spredt.

CSN: DDL er opmærksomme på, at der skal være tilbud i hele landet.

I forhold til #rækhåndenop så bliver politikkerne oversat til tegnsprog, og der bliver arrangeret en besøgsrunde med forklaring og dialog med foreningerne.

Lars Ahlburg (LA) Landsforperson: Afrunding. I efteråret 2022 skal DDL arrangere en webinarrække med 6 forskellige emner. Mere info følger.

Søndag d. 4. september 2022 kl. 09:00-13:00

Lars Ahlburg (LA) Landsforperson: Velkommen til og tak for en god dag i går. Det var en utrolig god og spændende dag med gode drøftelser. Vi kom igennem vores dagsorden med vedtægtsændringer, og så drøftede vi samværspolitikken.

I dag har vi fokus på foreningerne. Først får vi et oplæg fra Ingerfair om foreningsliv, og derefter skal vi have en uformel drøftelse om foreningernes fremtid og om roller, ressourcer og struktur i fremtiden. Før oplægget giver jeg ordet til Christina fra HB.

Christina Hausgaard (CH), HB: I HB er vi glade for, at der kommer fokus på foreningerne i dag. Vi vil bl.a. se på, hvordan man kan drive foreningerne til glæde for alle medlemmer. Foreningsområdet er generelt lidt udfordret, det er blandt andet blevet svært at skaffe folk til bestyrelser; folk vil hellere arbejde ad hoc. Vi kan se det samme hos os. Vi har besøg af Frederik Boll fra Ingerfair i dag – HB har også haft besøg af ham i maj. Vi håber, I vil få lige så stort udbytte af det, som vi fik.

I dag skal vi bl.a. drøfte, om der er mulighed for en ny slags fællesskaber i samfundet. Hvad ønsker medlemmerne, og hvad ønsker vi? Er det vigtigt med nye input og nye tanker, eller skal vi gøre, som vi plejer?

Velkommen til Frederik fra Ingerfair. I de næste tre timer vil der være oplæg, workshop og diskussion.

Frederik Boll (FB): Tak til Christina for den fornemme introduktion af mig. Jeg har glædet mig. I dag er det "den svære toer". Nogen har hørt mig før, og forventningerne er høje, men jeg skal forsøge at leve op til det hele. Jeg kommer fra Ingerfair. Vi arbejder med kompetenceudvikling, oplæg, kurser, workshops og skriver bøger. Vi ser også på arbejdsmiljø i organisationer, og vi laver undersøgelser, evalueringer mv. Den viden vil jeg trække meget på og forsøge at inspirere jer med. Der er jo andre organisationer i Danmark, der arbejder med,

hvordan man skal være forening i fremtiden, og hvordan frivillige og bestyrelse skal være? Nogle foreninger har prøvet forskellige ting af, som jeg gerne vil dele med jer.

Programmet for i dag er sådan, at jeg først vil give et eksempel fra DJØF og fortælle, hvad de har gjort. Derefter gennemgår jeg nogle tendenser i frivilligheden – og den demografiske udvikling (det, at vi bliver ældre og ældre), og hvad det betyder for frivilligheden.

Så kommer jeg med en optakt til workshop i form af to eksempler fra Høreforeningen og DBU. Så bliver der workshops med de samme engagementsmodeller. Og spørgsmål tager vi bare undervejs.

Vi undersøger DH's lokalafdelinger lige nu, og vi har fundet ud af, at der er fordele ved lokalforeninger. Det er nok ikke så overraskende. Fordelene er blandt andet, at det er en effektiv måde at få besluttet noget, fordi man ikke nødvendigvis skal sidde 100 mennesker sammen. Men undgår derved mange konflikter.

En anden fordel er, at man sikrer, at man holder sig indenfor foreningens formål.

Den tredje fordel er, at dem, der træffer beslutninger, ofte er dem, der ved bedst. Man ved præcist, hvad medlemmerne har brug for.

Men modellen har også ulemper. Den fordrer ikke så meget engagement blandt medlemmer. Når man har valgt sin bestyrelse, kan man godt læne sig tilbage.

En anden ulempe kan være, hvis der ingen udskiftning er i bestyrelsen, så fortsætter man med at gøre dét, der er det mest behagelige, og det bliver svært at forny sig. Undersøgelser viser, at 3 ud af 4 frivillige er over 57 år. 5 ud af 10 frivillige har været med i mere end 8 år.

Men hvad kunne man ellers gøre? Hvis man ville engagere flere medlemmer? Nu vil jeg vise nogle andre måder.

DJØF er en fagforening af jurister og økonomer. De havde 8 lokalafdelinger. Formålet med lokalafdelingerne var at lave gode arrangementer for medlemmerne lokalt, og at medlemmerne selv besluttede, hvilke arrangementer de ønskede. For nogle år siden droppede man denne model, fordi kun få medlemmer kom til arrangementerne. DJØF besluttede at lukke lokalafdelingerne. De fik to typer af reaktion: 1) "Tak, for vi vidste ikke, hvordan vi skulle slippe ud af det". 2) "Hov hov hvad så med demokratiet"? Men alle lokalafdelinger blev lukket og erstattet af en idepulje. Alle medlemmer kunne sende et forslag ind og få hjælp til at få et arrangement udført.

Hvad var resultatet? DJØF siger selv, at de har fået dobbelt så mange arrangementer, der kommer ca. dobbelt så mange medlemmer, og evalueringerne viser, at deltagerne er dobbelt så glade, som de var tidligere. Dette er selvfølgelig DJØF's egen udlægning.

Men det var et eksempel på, hvad der sker, når vi lægger det frit ud til mange. Eksemplet taler også ind i dét, der i øvrigt sker i Danmark.

Der vises et slide om forskellige aldersgrupper. Befolkning er her inddelt ud fra generationsforskning. De blå søjler viser, hvor mange mennesker der er i hver gruppe, og de røde viser hvor mange af hver gruppe, der er frivillige.

Den ene søjle viser danskere over 57 år. 3 ud af 4 frivillige er over 57 år, og det ses, at der er mange i denne gruppe, der laver frivilligt arbejde. Gruppen er på 1,7 mio. danskere, og knap ½ mio. af dem laver frivilligt arbejde. Den kommende generation X er der færre at tage af.

Generation Y er også lille. Vi er også forskellige, og vi er forfærdelige, når man skal engagere os som frivillige.

De 16-24-årige er også en lille generation. De er ved at finde deres ben.

I alle landets kommuner stiger antallet af danskere over 57 år. Der vises et slide med røde og blå kommuner. I de røde kommuner falder antallet af danskere under 57 år, og i de blå kommuner stiger de.

Vi kan ikke gøre noget ved den demografiske udvikling, men som det ses, er der en skæv fordeling på landsplan.

Der vises et slide om generationsforskelle.

Alle nuancer forsvinder, når man kategoriserer folk på den måde, men mellemkrigs generationen, er dem over 77 år. De er vokset op i et samfund hvor økonomisk positiv udvikling ikke er en selvfølge. De er sparsommelige, ydmyge og pligttopfyldende. Gemmer hvad der gemmes kan. Vi skylder denne generation rigtig meget. Det er velfærdssamfundets grundlæggere, og de har grundlagt mange af de foreninger, vi ser i dag. Frivilligheden er en pligt, og det er en selvfølge, at man er engageret.

Dernæst kommer babyboomer generationen. Mange er født lige efter anden verdenskrig. De er vokset op i et samfund, hvor der var noget at kæmpe for. Ligestilling. 68 oprøret (selvom det kun var 10 %, som var aktivt med) men de er rundet af de tanker og de værdier, som mange mennesker blev enige om dengang. De er den første generation, der begynder at opleve en ungdom. De var forkælet af deres forældre. De har stadig fokus på det store fællesskab, når de engagerer sig som frivillige. Det er en utroligt travl generation, de har børnebørn, rejser, strikkeklubber etc. De vil gerne komme til bestyrelsesmøder, men det skal være mere fleksibelt.

Generation X: Det er nøglebørnene. Den første generation, der kommer hjem til et tomt hus, fordi både mor og far er på arbejde. De skal selv finde ud af alting, og de er vant til at være meget alene. De vil selv og kan selv. De er den første generation, der ikke har haft noget at kæmpe for. De kigger meget indad og er meget optaget af sig selv. Curlingforældre opstår her. Det er en lille generation. De vil ikke fortsætte det arbejde, der allerede foregår, de vil kun engagere sig, hvis de kan få lov at gøre, som de vil. De vil lave tingene om i foreningerne.

Generation Y: De er entreprenante og tænker nyt. Første generation der opdager, at man kan tage tolv forskellige danskere, som ingenting kan, spærre dem inde i et hus

og optage alt hvad de gør, og så er der en, der kommer ud som berømt. Vi begynder at være selviscenesættende. Vi behøver ikke at kunne noget. Bare vi kan skrive om os selv, eller filme os selv, så er vi noget. Det er en selvfølge, at der er vækst og positiv udvikling. Der er ingenting at kæmpe for; vi bruger al tid på os selv. Vi er en kritisk generation. Vil hellere opfinde vores egne foreninger. Og hvis vi kan lægge billedet på sociale medier, så er det helt perfekt.

Generation Z: Igen en generation der har noget at kæmpe for – klimakampen. Positiv udvikling er ikke en selvfølge. Igen fokus på fællesskabet. Nysgerrig på at høre erfaringerne. De har flest uddannelsesår. De er oplyste, ekstremt kritiske, krænkelssparate, og indignerede. FOMO-generationen. De er vokset op i et samfund med mange valgmuligheder, og er usikre på sig selv. De har brug for meget støtte og sparring og feedback. Måske forstår de ikke, hvad man laver i en bestyrelse, men de vil gerne engagere sig.

Spørgsmål fra salen: Hvordan kan man gribe de forskellige generationer an, når vi skal samarbejde på tværs? Svaret er ikke enkelt, men inddelingen i generationer kan give et blik på, hvor forskelligt vi tænker. Det hele hænger sammen med, hvordan vi i øvrigt er som mennesker.

Et eksempel fra Blå Kors som har mange genbrugsbutikker. To frivillige kvinder fik til opgave at lave en indsats for at kunne sælge mere tøj til unge kvinder. Den ene kvinde var i Babyboomer-generationen, den anden var i generation Z. Kvinden fra Babyboomer-generationen gik i gang med at indrette et flot udstillingsvindue med smart tøj, koordinerede farverne m.m. Den unge kvinde fra generation Z kom ind i butikken og fandt tøj, som passede rigtig fint sammen; tog sin telefon frem og tog et billede til Instagram = opgaven var løst. Eksemplet skal vise to helt forskellige måder at gå til opgaven på.

Frederik Boll (FB): Hvad blev I optaget af/nysgerrige på i oplægget?

Henrik Møller Hørlyck (HMH) Absalon 2,0: Kan genkende, at man som forening opfordrer medlemmerne til at komme med ideer, men der sker aldrig rigtig noget.

FB: Forstår frustrationen ved at sidde i en bestyrelse, hvor man har mange ideer, men hvor der aldrig rigtig sker noget.

Mads Pedersen (MP) Døveforeningen af 1866: De forskellige generationer har vi drøftet meget med alle de forskellige karakteristika, de har. Ofte har alle det samme mål men forskellige måder at nå dertil.

FB: Vi mødes på tværs af alder, køn, uddannelsesbaggrund m.m. Forskning viser, at når vi skal være i civilsamfundet og lave frivilligt arbejde, vil vi allerhelst gerne være sammen med nogen, der ligner os selv.

Alda Batory (AB) Tegnbuen: Erfaringer med minoriteter? Hvad giver forskellen i forhold til fordelingen i by og land?

FB: I blå kommuner er der ikke nødvendigvis mere engagement men en vækst i antallet af danskere under 57 år. I røde kommuner et fald i antallet danskere over 57 år. Ingerfair arbejder med en organisation, der hedder Sabaah – Forening for minoritetsetniske LGBT+ personer, som arbejder med safe-spaces. I den forening er der meget flydende grænser mellem at være frivillig og deltager, hvor man skaber fællesskaber, der er trygge. Det samarbejde er den eneste erfaring med minoriteter.

Oplægget fortsætter med eksempler på to organisationer, der har arbejdet med helt nye måder at tænke og arbejde med frivilligt engagement. Det er eksempler, hvor bestyrelser ingen rolle spiller. Det er ikke lig med, at bestyrelser skal nedlægges, men måder at tænke nyt på.

1. eksempel.

Høreforeningen. Har traditionelt set haft mange lokalafdelinger. De sidste 5-6 år er det er blevet meget svært at rekruttere frivillige til bestyrelserne i lokalafdelingerne. I første omgang prøvede sig frem med at "tvinge" siddende bestyrelser til at tage bare ét år mere. Den strategi gjorde, at tilfredsheden hos de frivillige var meget lav.

Efterfølgende prøvede Høreforeningen på at slå lokalafdelinger sammen. Den løsning virkede godt på papiret, fordi der så stadig var en afdeling som repræsenterede en lokalt, men medlemmerne kunne ikke se sig selv i det.

Der blev færre og færre lokalafdelinger, hvor Høreforeningen indgik et samarbejde med Ingerfair. De satte sig for sammen at undersøge, hvad der kendetegner de, der er frivillige i Høreforeningen? 8 ud af 10 frivillige er over 67 år og har været med i rigtig lang tid. Høreforeningen havde et ønske om at få flere erhvervsaktive frivillige, som kunne tage over på alt det gode eksisterende arbejde. Dette var rigtig svært – ingen kom til de lokale generalforsamlinger. Opgaven var derfor at spørge de erhvervsaktive, hvad de godt kunne tænke sig/hvad Høreforeningen kan være for dem. De spørgsmål blev stillet ved fokusgruppeinterview. Her blev de erhvervsaktive fortalt om eksisterende arrangementer f.eks filmvisningen i dagtimerne eller indkøbsture til Tyskland. Ingen af delene bed de på. De erhvervsaktive havde brug for én, de kunne ringe til, som selv var erhvervsaktiv. Mange oplevede nemlig, at de havde ekstra arbejde på deres arbejdsplads som hørehandicappet og savnede nogen at snakke med.

I dag er det her en national indsats, som ikke er hægtet op på en lokalafdeling. I dag er der cirka 80 frivillige i den her gruppe. Udgangspunktet blev taget i generation X og Y, som gerne vil selv. Den her gruppe skal ikke ind i eksisterende fællesskaber, fordi de ikke kan spejle sig i dem. Undersøgelser viser også, at små fællesskaber vil gerne lukke sig om sig selv, for sæt nu at der kom en udefra, som gerne ville noget andet.

En vej i frivilligheden er at tænke, om det hele skal være et lokalt fællesskab? Når medlemmer udtrykker, at de gerne vil noget, skal man vende det om og sige: "Når

du har den fede ide, så har vi en lille pose penge; gå i gang og giv den gas. Vi bidrager med lidt penge”.

2. eksempel

DBU. I DBU er løsningen på alle verdens problemer en fodbold. DBU er én af de mest konservative organisationer i DK, og der kan ikke foregå et arrangement, uden at det har ophæng i en bestyrelse eller et udvalg. Det er meget svært at engagere folk til så rigide strukturer. DBU har i mange år haft svært ved at fastholde unge piger til at spille fodbold. I region Sjælland etablerede man eksempelvis et udvalg og en lille pose penge. Udvalget havde et kommissorie, hvor der var rammer for, hvordan pengene skulle anvendes, hvad målet skulle være – sagt med andre ord, det var en meget fastlåst ramme for udvalget at arbejde under.

Udvalget mødtes kun 4 gange på 2 år, hvorefter det blev lukket, og pengene blev lagt i en aktivitetspulje. I samarbejde med Ingerfair fik DBU i stedet til opgave at finde en masse unge piger i regionen i aldersgruppen 12-14 år samt en række videnspersoner, sådan at de sammen kan gøre DBU klogere på, hvordan målgruppen fastholdes, hvor følgebeskeden var, at der ikke skulle tales om, hvordan man blev frivillig. 5 dukkede op til arrangementet, hvor DBU blev bedt om på 5 minutter at forklare, hvordan de kunne fastholde unge piger. Deltagerne blev bagefter bedt om at komme med deres bud. Ideerne blev præsenteret undervejs, hvor deltagerne ved hjælp af klistermærker blev bedt om at vælge den ide, de hver især synes var bedst. 5 ideer blev valgt til sidst, hvor afskeden var, at hvis nogen havde lyst til at skrive deres navn og telefonnummer på, så var de velkommen, og der ville følge penge med. 3 ud af de 5 ideer lever stadigvæk. Samme metode skal afprøves nu blandt DDL's medlemsforeninger.

Inden workshopen blev foreningerne bedt om at drøfte, hvad de mente, der var mest interessant at drøfte med hinanden om fremtidens medlemsorganisation i DDL.

5 tematikker og ideer blev rammesat.

1. ide: Omstrukturering af DDL og medlemsforeninger. Kan vi ændre strukturen fra, at man som nu er medlem af en forening til en ny måde?

2. ide: Har vi måske for mange foreninger – et refleksionsspørgsmål. Mange foreninger har de samme udfordringer; kan vi gøre det anderledes?

3. ide: Frygt for døveforeningens fremtid – frygt for lukning? Hvad sker der, hvis vi lukker?

4.ide: Tæt samarbejde mellem DDL, HB og medlemsforeninger. Foreningerne savner et tættere samarbejde på tværs. Forholdet mellem det lokale og det nationale niveau.

5.ide: Lim mellem generationer – hvordan får vi kommende generationer til at være en del af det frivillige arbejde, og hvordan får man skabt lim mellem generationerne?

Opsamling på workshop:

FB: Tak for jeres engagement. Jeg har sjældent set nogen så fordybet. Jeg tror, at alle har været gennem alle emner. Fantastisk at I havde så meget at tale med hinanden om. Nu skal vi samle op. Vi skal ikke igennem det hele nu, det bliver for langt.

Jeg vil gerne slå ned på to tematikker – to vigtige snakke at tage:

Den ene snak handler om, vi skal smide alle bolde op i luften, og gøre det hele på en anden måde? Den anden handler om, hvad vi mister, hvis der ikke er et DDL i fremtiden. Det er den tvivl, der kan opstå, når man diskuterer, hvordan det skal være i fremtiden. Jeg ved, I har truffet beslutning om, at I skal være en rettighedsorganisation: Hvad betyder det, når vi skal give mulighed for engagement?

Beslutningen bliver svær at tage, fordi I ved, hvad I har, men I ved ikke, hvad I mister, hvis I begiver jer ud i noget nyt. Det er som at træffe en beslutning om at køre ind i en skov en mørk aften uden lys på. I kan ikke vide, hvad der ligger på den anden side.

Der er nogle ting, vi ikke kan gøre noget ved, men I kan beslutte at tage diskussionen om, hvem der skal involveres, samt hvilken måde det skal gøres på. Husk at det er muligt at gøre tingene en lille smule anderledes.

Tak for at invitere mig indenfor og fortsat god snak.

CH: Tak til Frederik, både for oplægget og også for at give os denne opgave. Det var fedt at gå rundt mellem de forskellige grupper og diskutere de forskellige emner. Nogen ting kan ikke ændres, men måske kan vi alligevel ændre noget – både små og lidt større ting. Det er vigtigt at vide, at vi ikke står alene - vi står sammen om dette.

CH: Vi sender powerpoints og referat ud, så man kan genopfriske det hele derhjemme. Nu skal vi begynde at runde af. Men vi vil gerne høre, om der er nogle sidste refleksioner og tanker – for de kommer ofte i pauserne. Så hvis vi har noget I vil dele, er der mulighed for det.

Filip Verhelst (FV) Horsens Døveforening: Hvad har I talt om i foreningerne? Og har I noget til DDL, så er det nu, I skal komme med det. Jeg har tænkt lidt over, hvordan den næste tid og generation skal være. Vores udfordring er, at vores næste generation af døve børn ikke eksisterer. Er det noget, DDL gør noget ved? Jeg

misunder jer i den ældre generation, der har det godt, men os fra de yngre generationer vi har ingen, der kommer efter os.

CH, HB: Vi tager det til efterretning, at du gerne vil have mere fokus på børn i DDL's arbejde, og det bekræfter også, at der ikke er så mange børn i foreningerne. Er vi gode nok til at få dette miljø og tegnsproget givet videre til de næste generationer? Vi skal være opmærksomme på at bevare tegnsprogsmiljøet.

FV, Horsens Døveforening: Janne spurgte, om det var DDL's ansvar, og det ved jeg ikke. Men jeg vil give to eksempler. I Finland har man en forældreforening til CI-børn, en sportsforening og en ungdomsforening, som sammen har arrangeret en lejr for børn, som blev en stor succes. Og i Belgien har man lavet en sportslejr med stor succes. Måske kan det være til inspiration for DDL og DDI? Jeg blev overrasket over, at DDL arrangerer en weekend med døve forældre og børn på CBG. Måske skal der gøres mere i den dur.

MM, Fyns Døveforening: Jeg har også mange løse tanker. Vi har snakket om det med generationerne og om generation Z, som er usikker. Måske venter man med at tilmelde sig et arrangement. Hvis vi ser på skolekulturen i Danmark, hvor vi før havde Nyborgskolen. Når jeg møder de unge mennesker i dag, har de ikke rigtigt nogen fornemmelse af, hvad en forening er, men de vil gerne, og de har nogle ideer. Måske kunne DDL og foreningerne styrke de unges viden og fortælle dem, at de også har ret til at være en del af det men også, at de selv skal være aktive og ikke skal have alt serveret på et sølvfad. De unge ved ikke rigtigt noget om foreningerne – vi skal give dem noget viden om foreningslivet, så de kan komme og mødes med andre. Fredericiaskolen er et af de steder, hvor man faktisk får unge tilbage. Måske har de været i hørende skole, så kommer de på Fredericiaskolen og får sprog og kultur. Den type unge har vi. Jeg tror, vi skal gennemtænke, hvordan vi griber det an, for de er jo ikke vokset op med tegnsprog. Ja, det er en lang proces.

CH, HB: Vi har noteret jeres tanker. Vi har HB-møde i november, og vi vil tage tankerne videre. Tak for den gode modtagelse af oplægget og nu vil jeg give ordet til Brit.

Brit Holm Andersen (BHA) Fællesskabskonsulent: Jeg vil bare minde jer om mailen fra Cathrine og mig om international dødeuge. Vi har muligheder for, at foreningerne kan søge penge til arrangementer. Fyns Døveforening er f.eks. i gang med at lave et arrangement. Det er ikke noget, foreningerne er tvunget til, det kan være et let, lille arrangement. Der bliver spurgt, hvor mange penge der er i puljen. Det husker jeg ikke, men det står i mailen, hvor mange penge det handler om.

LA: Tusind tak fordi I har været med til denne fine weekend, hvor vi i dag har diskuteret foreningerne og medlemmerne. Og diskussionen slutter ikke nu; vi tager den op igen og igen. Foreningsnetværksmøde i efteråret – I får mere information herom. Det bliver i slutningen af efteråret. Og næste år til statusmødet kommer det op igen. Når I kommer hjem i foreningerne, så tag drøftelserne med medlemmerne. Så må vi se, hvad det ender med. Lige nu er det bare tanker, men vi håber, der

kommer noget ud af det. Vi er på en spændende rejse, og vi ved ikke, hvor den ender. Kom godt hjem og på hjerteligt gensyn.